

Kısa vadede güzel uzun vadede düşündürücü

BARAJ KALKTI KONTENJANLAR DOLDU

YKS üniversite yerleştirme sonuçları açıklandı. Bu yıl bir rekor yaşandı ve üniversitelerin kontenjanlarının yüzde 98,38'i doldu. Yani üniversiteler ful çekti. Bu sonuç bir Türkiye rekoru. Ancak bu konuda düşünülmesi gereken çok konu var.

PATRONLAR ÖNERDİ DEVLET UYGULADI

2022 yılında YÖK ilk kez bir uygulamaya giderek üniversite sınavında barajları tamamen kaldırdı. Yani şurası için şu kadar puan almazsa tercih yapamazsın muhabbeti bitti. Bunu eleştirenler de oldu, buna mutlu olanlar da oldu. Benim yakın çevremden aldığım duyumlara göre bu kararın alınmasında özel (vakıf) üniversitelerinin YÖK'e yaptığı baskıların da çok etkili olduğu yönünde. Paralı eğitim veren vakıf üniversiteleri son birkaç yıldır gerek YKS barajı gerekse pandemi ve ekonomik kriz yüzünden kontenjanlarını dolduramıyor ve zarar ediyorlardı. Bu onları isyan noktasına getirdi ve YÖK'e baskı yapmaya başladılar.

Doç. Dr. Michael KUYUCU

Baraj puanlarının kaldırılmasının nicel olarak kötü bir şey olmayacaktı. Bunun üzerine YÖK bir karar aldı ve 2022 yılında 'YSK'ye gir, yüksek puan al üniversiteli ol', deresine baraj puanını kaldırdı.

KRİZ VAR KONTENJANLAR DOLMAZ DİYENLER OLDU

Bu kararın üniversitelerin kontenjanlarını dolduracağını aylar öncesinde yazmıştım. Bazı eğitimciler Türkiye'de

yaşanan ekonomik kriz nedeniyle vakıf üniversitelerinin kontenjanlarının dolmayacağını savundular. İddialarını savunurken insanların ekonomik kriz nedeniyle bu üniversitelere verecek paraları yok dediler.

Öyle olmadı. Toplam 1 milyon 22 bin 83 kontenjana sahip üniversitelerin 1 milyon 5 bin 490 kontenjanı doldu. Yani üniversitelerin yüzde 98,38'i doldu. Bu çok ciddi oran. Bunlar bir bölümü tercih eden ve bir bölüme yerleştirilen öğrenci sayısı. Yani bu yıl milyon kişi daha üniversiteli oldu. Kayıt

tarihleri başlayınca bunların büyük bir bölümü kazandıkları bölüme kaydolacak ve kaç kişinin bir üniversiteye kaydolduğu belli olacak. Bana sorarsanız bu kazanan yüzde 98'lik kitlenin en az yüzde 90'ı üniversitelere kayıtlarını yaptırır.

HANI MİLLETTE PARA YOKTU?

Bir milyon öğrencinin bir üniversiteye yerleştirilmesi "millette para yok, bu paraları aileler ödeyemez vakıf üniversiteleri boş kalır" tezini savunuların bu tezini çöktü. Çünkü en dandik vakıf üniversiteleri bile bu sene rekorlar kırdı. Normal şartlarda para bile verse düşmanuma bile "gitme" diyeceğim üniversiteler bile ful çekti. O kadar ilginç bir istatistik var ki, vakıf üniversiteleri devlet üniversitelerinden daha çok doldu. Bu yıl devlet üniversitelerinde 8 bin 481 boş kontenjan varken vakıf üniversitelerinde 4 bin 106 boş kontenjan kalmış. Belki ince bir detay ama bu durum devlet üniversiteleri adına tartışılması gereken başka bir ayıp.

Demek ki sorun para değil, barajmış. Yani "millette para yok" masalına ben inanmıyorum. İnsanların parası yoksa da eğitime, gıdaya ve eğlenceye harcayacak parayı bir şekilde buluyorlar.

K.K.T.C.'NE OLAN TALEPTE DÜŞÜŞ VAR

Özellikle doksanlı yıllarla iki binli yılların başında popülerliği artan K.K.T.C.'deki üniversiteleri bu sene de bekledikleri ilgiyi alamadılar. Günümüzden 15-20 yıl önce KKTC'de bir üniversitede olmak ciddi bir prestijdi, şimdi ise bu üniversiteler ciddi bir düşüşe geçtiler. Artık gençler ve aileleri KKTC'deki üniversiteleri tercih etmiyor. Bu yıl 14 bin 895 kontenjanın 3 bin 754'ü boş kaldı. Aslında çok kötü bir veri değil ama iki binli yılların başında K.K.T.C. önemli bir öğrenci yeri idi, o dönemler kıyaslanınca düşüş var. Bu dönem oradaki üniversiteler eski popülerliğini kaybetti.

NİCEL ANLAMDA HERKES MUTLU

Bu yıl nicel olarak Türkiye'de bir milyon kişi üniversite öğrencisi oldu. Yani genç nüfus içinde üniversiteli oranında artış oldu. Dünyaya hava atabiliriz. "Bakın bizim şu kadar milyon üniversite öğrencimiz var, korkun bizden" diyebiliriz. Nicel olarak herkes mutlu. Vakıf üniversiteleri kötü geçen iki yılın ardından bol bol müşteri topladı. Paracaklar gelecek. Doluluk oranları artacak. Özellikle eğitime az yatırım yapan tabula üniversiteleri tam yaşadı. Çünkü onlar da ortalama yüzde 90-95 oranında bir doluluk oranı yakaladı. Yani eğitimin sermaye ayağı bu sene mutlu oldu.

Bence işin en çok sorgulanması gereken yönü bu işin nitel ayağı. Bu yıl barajları iptal ederek adeta Suriyeli göçmenlere yaptığımız gibi herkese kapıları açtık. Tüm adaylara 'YKS'de bir puan kap, sana elbet bir bölüm çıkar, git üniversiteli ol' der gibi üniversiteleri doldurduk.

NİTELİKSEL SORUNLARA ÇÖZÜM YOK

Peki bu işin niteliksel yönü ne olacak? Yani bu 1 milyon gencin kaç bini adam gibi eğitim alabilecek? Kaç bini bu üniversitelerden mezun olduktan sonra bilgili ve nitelikli bir üniversiteli olacak? Şu an minibüs hesabı binalarını, kampüslerini dolduran bu üniversiteler bu doluluk oranının zafer coşkusu ile nitelikli eğitime ne kadar değer verecek? Bu öğrencilerin kaç bini şu an sokakta olan diplomalı işsizler ailesine katılacak?

Ben size söyleyeyim. Bu 1 milyon öğrencinin en az 750 bini mezun olduklarında eğitim aldıkları alanda çalışmayacak. Mezun olduğunda mutlu bir üniversite mezunu olamayacak. Mezun olduklarında "ah keşke şimdiki kafam olsaydı da bu üniversiteyi tercih etmeseydim" diye ağlayacak.

ÜNİVERSİTE PATRONLARI YATSIN KALKSIN YÖK'E DUA ETSİN

Üniversitelerin nitelikli eğitim konusunda büyük zaafının olduğu bir dönemde, ARGE'ye yatırım yapmayan üniversitelerin sayıca arttığı bir dönemde, akademisyenlerine maaş vermek istemeyen, akademisyenine saygılı davranmayan, öğrenciyi süper market müşterisi gibi gören üniversitelerin sayıca arttığı bir dönemdedir.

Bence bu üniversiteler, onlar için YKS barajını kaldırılarak minibüslerdeki gibi indi-bindi hesabı öğrenci toplama fırsatı veren ve ful çekmelerine yardımcı olan devlete yatıp kalkıp dua etsinler. Şimdi artık bu sistemde nasıl olsa müşteri otomatik geliyor diye daha da yayaçklardır eminim. Burada dilerim devlet ve kurumu YÖK bu sayısı hiç de az olmayan kötü üniversiteleri (toplamın nereden baksanız yüzde yetmiş eder) daha iyi denetleyip gereken cezaları vermesi lazım. Yoksa gelecek nesiller hepimize çok kızacak.

BENİM SON SÖZÜM:

Bu seneki tercih sonuçlarında bir rekor yaşandı, kısa vadede nicel olarak güzel oldu. Herkes mutlu. Ama ben hala YKS barajının kaldırılmasının uzun vadede eğitimdeki niteliği düşüreceğine inanıyorum.

Kontenjanlarını Yüzde 100 Dolduran

Vakıf Üniversiteleri

Ankara Medipol Üniversitesi

Ataşehir Adıgüzel MYO

Bezm-i Alem Üniversitesi

Çağ Üniversitesi

Bilkent Üniversitesi

İstanbul Kent Üniversitesi

Şişli MYO

Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi

Sahancı Üniversitesi

2022 YKS

Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin Sayısal Bilgiler

Tablo 1. Türkiye'deki Örgün Yükseköğretim Programlarının Kontenjanları ve Yerleşen Aday Sayıları

	Lisans			Ön lisans			Toplam		
	Kontenjan	Yerleşen	Boş	Kontenjan	Yerleşen	Boş	Kontenjan	Yerleşen	Boş
Devlet Üniversiteleri	367.844	359.434	8.410	313.941	313.870	71	681.785	673.304	8.481
Vakıf Üniversiteleri	89.766	86.296	3.470	79.928	79.292	636	169.694	165.588	4.106
Toplam	457.610	445.730	11.880	393.869	393.162	707	851.479	838.892	12.587

Tablo 2. K.K.T.C. ve Diğer Ülkelerdeki Örgün Yükseköğretim Programlarının Kontenjanları ve Yerleşen Aday Sayıları

	Lisans			Ön lisans			Toplam		
	Kontenjan	Yerleşen	Boş	Kontenjan	Yerleşen	Boş	Kontenjan	Yerleşen	Boş
K.K.T.C. Üniversiteleri *	10.657	7.679	2.978	4.238	3.462	776	14.895	11.141	3.754
Diğer Ülkelerdeki Üniversiteler	770	518	252	80	80	0	850	598	252
Toplam	11.427	8.197	3.230	4.318	3.542	776	15.745	11.739	4.006

* Merkez kampüsü K.K.T.C.'de olan üniversiteler dikkate alınmıştır.

